

ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำกับการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม

และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัย

พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ครั้งที่ ๙/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยออกประกาศไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ เรียกว่า ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำกับการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการความเสี่ยงของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“บริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1)” หมายความว่า บริษัทที่เข้าข่ายกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

(๑) บริษัทที่มีเบี้ยประกันภัยรับรวมไม่น้อยกว่าเก้าพันล้านบาท

(๒) บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัยเฉพาะประเภทการประกันภัยต่อตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย

“บริษัทชั้นสองเอ (Tier 2A)” หมายความว่า บริษัทที่เข้าข่ายกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

(๑) มีเบี้ยประกันภัยรับรวมไม่น้อยกว่าเก้าพันล้านบาท แต่ไม่น้อยกว่าหนึ่งพันล้านบาท

(๒) มีเบี้ยประกันภัยรับรวมไม่น้อยกว่าหนึ่งพันล้านบาท และเป็นสาขาบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศ หรือบริษัทลูกของกลุ่มธุรกิจต่างประเทศ

ทั้งนี้ บริษัทที่เป็นบริษัทลูกของกลุ่มธุรกิจต่างประเทศ หมายถึง บริษัทที่มีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยถืออยู่มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละสิบ

“บริษัทชั้นสองบี (Tier 2B)” หมายความว่า บริษัทที่ไม่เข้าข่ายเป็นบริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1) และชั้นสองเอ (Tier 2A)

“ประกาศว่าด้วยการควบคุมภายใน” หมายความว่า ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรับเงิน การจ่ายเงิน การตรวจสอบ และการควบคุมภายในของบริษัทประกันวินาศภัย

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย และหมายความรวมถึงสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัยด้วย

“คณะกรรมการบริษัท” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย และให้หมายความรวมถึง คณะกรรมการบริหารสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย ซึ่งต้องมีผู้จัดการสาขาเป็นกรรมการรวมอยู่ด้วย

“ผู้จัดการ” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทให้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบสูงสุดในการบริหารงานของบริษัท ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างใดก็ตาม

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ผู้จัดการ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารสืรายแรกนับต่อจากผู้จัดการลงมา ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารรายที่สี่ทุกราย และให้หมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในสายงานบัญชีหรือการเงินที่เป็นระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไปหรือเทียบเท่า

“กรอบการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า กรอบการดำเนินงานของบริษัทในการบริหารความเสี่ยงโดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลักที่สนับสนุนและส่งเสริมให้บริษัทสามารถบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

“นโยบายการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า นโยบายที่แสดงให้เห็นถึงแนวทางในการบริหารความเสี่ยง พร้อมรายละเอียดหรือการอธิบายวิธีการในการประเมินความเสี่ยง รวมทั้งดัชนีชี้วัดความเสี่ยง (key risk indicator) ที่ใช้ควบคุมให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite)

“วัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า การสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานของบุคลากรโดยสร้างความตระหนัก ทักษะคติ และพฤติกรรมของบุคลากรของบริษัทเกี่ยวกับการเรียนรู้ความเสี่ยง การตัดสินใจทางธุรกิจบนพื้นฐานของความเสี่ยง และการบริหารความเสี่ยงภายในบริษัท

“รายงานสถานะความเสี่ยง” หมายความว่า เอกสารที่แสดงถึงสถานะและการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงรวมของบริษัท โดยต้องระบุสถานะและการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงหลักที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท สิบอันดับแรกตามที่ระบุไว้ในทะเบียนความเสี่ยงเป็นอย่างน้อย

“รายงานการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า เอกสารที่แสดงให้เห็นถึงความคืบหน้าในการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ในการบริหารความเสี่ยงของบริษัท โดยต้องครอบคลุมถึงการไม่สามารถปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยง หรือขีดจำกัดความเสี่ยง (risk limit) ทั้งนี้ รวมถึงการรายงานความเสียหาย (incidence report)

“รายงานความเสียหาย (incidence report)” หมายความว่า รายงานที่ประกอบด้วยข้อมูลอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) ประเภท และเหตุการณ์ความเสียหาย
- (๒) สาเหตุ ผลกระทบ และมูลค่าความเสียหาย
- (๓) ระดับความรุนแรงของความเสียหาย
- (๔) หน่วยธุรกิจที่รับผิดชอบ

“รายงานผลการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า เอกสารที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกรอบการบริหารความเสี่ยง โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายงานสถานะความเสี่ยงและรายงานการปฏิบัติงานตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง

“แผนธุรกิจ” หมายความว่า เอกสารที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทิศทางการขยายงาน ประมาณการอัตราการเจริญเติบโตของบริษัท แผนการรองรับการขยายงานของบริษัท ช่องทางการจำหน่าย ประเภทผลิตภัณฑ์ การลงทุน การประกันภัยต่อ และประมาณการอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนของปีปัจจุบันและในอนาคตที่สอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจเป็นอย่างน้อย

“ระบบสารสนเทศ” หมายความว่า การบันทึก จัดเก็บ ประมวลผล และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

“เงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์” หมายความว่า เงินกองทุนที่บริษัทจำเป็นต้องมีไว้เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจและสามารถรองรับความสูญเสียภายในช่วงเบี่ยงเบนความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยจะต้องพิจารณาจากความเสี่ยงที่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงเชิงเศรษฐศาสตร์ รวมถึงความสัมพันธ์ของความเสี่ยง และวิธีการบรรเทาความเสี่ยงที่ใช้อยู่ในบริษัท

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประกันภัย

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ให้บริษัทจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (Enterprise Risk Management: ERM) และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท (Own Risk and Solvency Assessment: ORSA) เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนที่มีต่อการดำเนินธุรกิจให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ รวมถึงเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน เพื่อให้มั่นใจว่า

บริษัทที่มีสถานะการเงินและเงินกองทุนที่มั่นคง สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ทั้งนี้ เพื่อการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท (ORSA) ที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมตามขนาด ลักษณะ และความซับซ้อนของการดำเนินงานของบริษัท ให้แบ่งประเภทบริษัทเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ บริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1) บริษัทชั้นสองเอ (Tier 2A) และบริษัทชั้นสองบี (Tier 2B) และบริษัทต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามประเภทบริษัทในประกาศนี้ เป็นอย่างน้อย

หลักเกณฑ์การพิจารณาเบี้ยประกันภัยรับรวมของบริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1) บริษัทชั้นสองเอ (Tier 2A) และบริษัทชั้นสองบี (Tier 2B) ข้างต้น ให้พิจารณาจาก เบี้ยประกันภัยรับรวม ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีรายงาน หรือเบี้ยประกันภัยรับรวมในอีกหนึ่งปีข้างหน้าจากการประมาณการตามที่ปรากฏในรายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท (ERM/ORSA report)

ข้อ ๖ บริษัทต้องกำหนดให้มีกระบวนการในการติดตามและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงของบริษัทที่ทันต่อเหตุการณ์ (feedback loop) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมในการระบุและติดตามการละเมิดหรือความเป็นไปได้ในการละเมิดขีดจำกัดความเสี่ยงของบริษัท

การตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงของบริษัทต้องพิจารณาจากเหตุการณ์ทั้งภายในและภายนอกบริษัท รวมถึงการเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์และความคาดหวังของผู้เอาประกันภัยตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียอื่น ทั้งนี้ การติดตาม รวบรวมความเสี่ยงใหม่และข้อมูลใหม่ต้องดำเนินการอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๗ ให้บริษัทจัดทำ การประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อประเมินความเพียงพอของการบริหารความเสี่ยงของบริษัท โดยบริษัทต้องวิเคราะห์สถานะความมั่นคงของบริษัททั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยช่วงระยะเวลาของการวิเคราะห์ต้องสอดคล้องกับระยะเวลาของแผนธุรกิจของบริษัท

การประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทต้องพิจารณาถึงความสำคัญทั้งหมดที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติตามภาระผูกพันที่มีต่อผู้เอาประกันภัย รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจในอนาคต หรือปัจจัยภายนอกอื่น ๆ

ข้อ ๘ ให้บริษัทกำหนดโครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงที่มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่และการควบคุมดูแลความเสี่ยงเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมของบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๙ ให้บริษัทจัดให้มีวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับกรอบการบริหารความเสี่ยงของบริษัท โดยนำไปปฏิบัติใช้กับการดำเนินธุรกิจของบริษัท และมีระบบควบคุมภายในที่เหมาะสมในการสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๑๐ สำนักงานอาจกำหนดแนวทางในรายละเอียดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามประกาศนี้ได้ และเมื่อมีการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวให้ถือว่าบริษัทได้ปฏิบัติตามประกาศนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว

หมวด ๒
นโยบายการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๑๑ ให้บริษัทจัดทำนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท พร้อมทั้งสื่อสารให้พนักงานในบริษัทนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยนโยบายการบริหารความเสี่ยงต้องสอดคล้องกับแผนธุรกิจของบริษัท ทั้งในส่วนระยะเวลาและการดำเนินการ

ทั้งนี้ แผนธุรกิจต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๒ นโยบายการบริหารความเสี่ยงต้องประกอบไปด้วยรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) นโยบายของบริษัทในการจัดการความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญอยู่ในปัจจุบันและอนาคต

(๒) ความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการบริหารความเสี่ยง และภาพรวมโครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงของบริษัท

(๓) ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าหมายระยะสั้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ระยะสั้น การพิจารณาปรับระยะสั้น และการลงทุน

(๔) แนวทางการรายงานความเสี่ยง และหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการบริหารความเสี่ยง

(๕) กรอบการทดสอบภาวะวิกฤตที่ระบุถึงความถี่และสาระสำคัญของการทดสอบ ทั้งกรณีที่ทำเป็นประจำและสถานการณ์ที่นำไปสู่การทดสอบแบบเฉพาะกิจ

(๖) ช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ (risk tolerance) สำหรับความเสี่ยงหลักที่สำคัญของแต่ละกิจกรรมในข้อ ๑๔ ซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite) ของบริษัท

(๗) ความเชื่อมโยงระหว่างช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมาย เงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) และกระบวนการในการติดตามความเสี่ยง

(๘) การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการบริหารความเสี่ยง กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจภายใต้บริบทของสถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคต

ข้อ ๑๓ ให้บริษัททบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือภายในสามสิบวัน หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงในกลยุทธ์ทางธุรกิจ หรือความเสี่ยงที่สำคัญ

ทั้งนี้ บริษัทต้องกำหนดให้มีการรายงานนโยบายการบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหารของบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และพร้อมให้สำนักงานตรวจสอบนโยบายการบริหารความเสี่ยงได้ตลอดเวลา

ข้อ ๑๔ นโยบายการบริหารความเสี่ยงต้องครอบคลุมกิจกรรมอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัย และการกำหนดเบี้ยประกันภัย

(๒) การเสนอขาย และการเก็บเบี้ยประกันภัย

(๓) การพิจารณารับประกันภัย

(๔) การประเมินสำรองประกันภัย

(๕) การบริหารจัดการค่าสินไหมทดแทน

(๖) การประกันภัยต่อ

(๗) การลงทุนประกอบธุรกิจอื่น

(๘) การบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน

(๙) การใช้บริการจากบุคคลภายนอก (ถ้ามี) ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักงานว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการใช้บริการจากบุคคลภายนอกของบริษัทประกันภัย

ข้อ ๑๕ บริษัทต้องกำหนดขอบเขตการบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงของบริษัท และให้ครอบคลุมประเภทความเสี่ยงสำคัญที่มีอยู่ในกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงานของบริษัทอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk)

(๒) ความเสี่ยงด้านประกันภัย (insurance risk)

(๓) ความเสี่ยงด้านตลาด (market risk)

(๔) ความเสี่ยงด้านเครดิต (credit risk)

(๕) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk)

(๖) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (operational risk)

(๗) ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (reputation risk)

(๘) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology risk)

(๙) ความเสี่ยงด้านมหันตภัย (catastrophe risk)

(๑๐) ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ (emerging risk)

(๑๑) ความเสี่ยงภายในกลุ่มธุรกิจ (group risk) (ถ้ามี)

หมวด ๓

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๑๖ บริษัทต้องจัดให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทต้องระบุความเสี่ยงสำคัญทั้งหมดที่เกี่ยวข้องและความเสี่ยงที่คาดการณ์ว่าจะเกิดกับบริษัท พร้อมแหล่งที่มาของความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อบริษัท ทั้งในทางการเงินและที่มีใช้ทางการเงิน และจัดทำเป็นทะเบียนความเสี่ยง โดยบริษัทต้องคำนึงถึงทิศทางการขยายงานและแผนรองรับการขยายงาน ตามที่ระบุไว้ในแผนธุรกิจ และต้องทบทวนความเสี่ยงของบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของเหตุการณ์ความเสี่ยง

(๒) บริษัทต้องประเมินความเสี่ยง พร้อมทั้งกำหนดวิธีที่ใช้ในการประเมินและแนวทางการจัดลำดับความเสี่ยงตามความสำคัญ

(๓) บริษัทต้องมีการตอบสนองความเสี่ยงให้สอดคล้องกับช่วงความเปราะบางยอมรับได้

(๔) บริษัทต้องมีการควบคุมและติดตามกระบวนการประเมินผลการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงของบริษัทอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ รวมถึงต้องมีการรายงานประสิทธิภาพของการควบคุมความเสี่ยงให้คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ

(๕) บริษัทต้องมีการรายงานข้อมูลการบริหารความเสี่ยงและสถานะความเสี่ยงตามประเภทของความเสี่ยง โดยให้คำนึงถึงกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงในภาพรวมของบริษัท ซึ่งต้องจัดให้มีเอกสารที่พร้อมให้สำนักงานตรวจสอบได้ตลอดเวลา ดังต่อไปนี้

(ก) สรุปการรายงานสถานะความเสี่ยง และสรุปการรายงานการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่ผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง

(ข) สรุปการรายงานผลการตรวจสอบภายในประจำปีที่ทำโดยหน่วยงานตรวจสอบภายใน ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(ค) บันทึกการรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญอันอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

หมวด ๔

เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้

ข้อ ๑๗ บริษัทต้องพิจารณาปริมาณเงินกองทุนที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และสอดคล้องกับแผนธุรกิจของบริษัท และต้องแสดงให้เห็นว่าเงินกองทุนของบริษัทเพียงพอตามที่กฎหมายกำหนดไว้ รวมถึงต้องพิจารณาถึงคุณภาพและความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของบริษัท

ทั้งนี้ การดำเนินการภายใต้กระบวนการบริหารความเสี่ยงในหมวด ๓ ต้องพิจารณาถึงเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมาย และเงินกองทุนของบริษัท

ข้อ ๑๘ ให้บริษัทคำนวณเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้ หากเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมายมีความเหมาะสมเพียงพอแล้ว บริษัทไม่ต้องคำนวณเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์เพิ่มเติม และให้จัดทำเอกสารเพื่ออธิบายและแสดงเหตุผลอย่างชัดเจน

หมวด ๕

การประเมินความมั่นคงทางการเงิน และการบริหารเงินกองทุน

ข้อ ๑๙ ให้บริษัทกำหนดอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนภายในของบริษัท ซึ่งต้องสูงกว่าอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และอธิบายวิธีการกำหนดอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนภายในดังกล่าว

ข้อ ๒๐ ให้บริษัทจัดทำกระบวนการบริหารเงินกองทุน ซึ่งสอดคล้องกับแผนธุรกิจของบริษัท ทั้งในส่วนระยะเวลาและการดำเนินการ

ข้อ ๒๑ ให้บริษัทจัดทำแผนฉุกเฉินเงินกองทุน (capital contingency plan) เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนธุรกิจภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเงินกองทุน โดยแผนฉุกเฉินเงินกองทุนต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(๑) การกำหนดเกณฑ์อัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน (thresholds) ซึ่งเป็นสัญญาณให้บริษัทเริ่มดำเนินการตามมาตรการเพื่อรักษาเงินกองทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

(๒) การกำหนดมาตรการเพื่อลดระดับความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญอยู่ รวมทั้งแนวทางการเพิ่มเงินกองทุนที่สามารถนำมาใช้ได้ เมื่ออัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนต่ำกว่าเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด ทั้งนี้ มาตรการแก้ไขต้องมีความเป็นไปได้ และมีความเฉพาะเจาะจง รวมถึงสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงข้อจำกัดอื่นในการเพิ่มเงินกองทุนด้วย เช่น ข้อจำกัดการสนับสนุนทางการเงินจากกลุ่มธุรกิจ เป็นต้น

ข้อ ๒๒ บริษัทต้องมั่นใจว่าการประเมินเงินกองทุนที่สามารถนำมาใช้ได้มีความเพียงพอสำหรับเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกรอบการดำรงเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยงและเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) ทั้งนี้ บริษัทต้องจัดให้มีกลไกควบคุมความสามารถในการเพิ่มเงินกองทุนในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน โดยแสดงหลักฐานต่อสำนักงานเมื่อมีการร้องขอ

หมวด ๖
ความเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน

ข้อ ๒๓ ในการจัดทำแผนธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ บริษัทต้องวิเคราะห์และประเมินความสามารถในการดำเนินธุรกิจตามแผนกลยุทธ์ ที่เชื่อมโยงกับกรอบและนโยบายการบริหารความเสี่ยง และเงินกองทุน ทั้งภายใต้สถานการณ์ปกติและสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

ข้อ ๒๔ บริษัทต้องพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงิน ในการตัดสินใจทางธุรกิจอยู่เสมอ โดยจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความมั่นคงทางการเงิน ให้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน

หมวด ๗
การวิเคราะห์ความต่อเนื่อง และการทดสอบภาวะวิกฤต

ข้อ ๒๕ ให้บริษัททำการวิเคราะห์ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจภายใต้สถานการณ์ที่หลากหลายที่บริษัทคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งครอบคลุมถึงการทดสอบภาวะวิกฤต ตามระยะเวลาที่สอดคล้องกับแผนธุรกิจและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และดำเนินการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๖ การวิเคราะห์ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจต้องครอบคลุมถึงความเสี่ยงที่สำคัญ ทั้งความเสี่ยงเชิงคุณภาพและความเสี่ยงเชิงปริมาณภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท และต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงลักษณะความเสี่ยงของบริษัทในอนาคต โดยบริษัทจะต้องประมาณการสถานะทางการเงิน เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ และอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนของบริษัท

ข้อ ๒๗ การกำหนดสถานการณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต่อเนื่องต้องประกอบไปด้วย สถานการณ์พื้นฐาน (base) สถานการณ์เศรษฐกิจมหภาค (macroeconomic) สถานการณ์วิกฤตทางการเงิน (financial crisis) สถานการณ์หายนะ (catastrophe) และภาวะวิกฤตแบบย้อนกลับ (reverse stress test) และจะต้องมีอย่างน้อยหนึ่งสถานการณ์ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่บริษัทกำหนดขึ้นเอง (self-select)

ข้อ ๒๘ บริษัทต้องจัดทำแผนการดำเนินการ (management action) อันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้บริษัทมีความสามารถทางการเงินทั้งในเรื่องเงินกองทุน และสภาพคล่อง รวมถึงต้องจัดทำแผนรองรับการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Plan: BCP) ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้บริษัทไม่สามารถดำเนินธุรกิจประจำวันได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามปกติ

ข้อ ๒๙ หากสำนักงานเห็นสมควรว่ามีเหตุหรือปัจจัยและความเสี่ยงอื่นใดอันอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ เงินกองทุน ชื่อเสียง หรือการดำรงอยู่ของบริษัท ระบบประกันภัย หรือเสถียรภาพของระบบการเงิน สำนักงานอาจสั่งเป็นการทั่วไปหรือเป็นรายกรณีให้บริษัทดำเนินการทดสอบภาวะวิกฤตเพื่อศึกษาผลกระทบในเรื่องดังกล่าวได้

หมวด ๘
วัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๓๐ บริษัทต้องให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร และดำเนินการเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานของพนักงานทุกคนในองค์กร โดยดำเนินการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทาง นโยบาย และแนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง และสื่อสารวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับจากการบริหารความเสี่ยงขององค์กรไปยังพนักงานทุกคน เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการบริหารความเสี่ยง

(๒) บริษัทต้องจัดให้มีการอบรมพัฒนาบุคลากรของบริษัทให้มีความรู้ความเข้าใจ สร้างความระมัดระวัง และตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อฝ่ายงาน ต่อองค์กร และต่อผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร

(๓) บริษัทต้องมีการบูรณาการการบริหารความเสี่ยงเข้ากับการตัดสินใจทางธุรกิจ การกำกับดูแลกิจการ และการควบคุมภายในของบริษัท

หมวด ๙
โครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๓๑ ให้คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ และมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณานุมัติ

(ก) กรอบการบริหารความเสี่ยงที่บริษัทจัดทำ

(ข) นโยบายการบริหารความเสี่ยง

(ค) กลยุทธ์และแผนธุรกิจ

(ง) ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

(จ) รายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท

(๒) กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยง รวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของบริษัท

(๓) กำกับดูแลบริษัทในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(ก) การบริหารความเสี่ยงของบริษัทให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

(ข) การจัดทำรายงานสถานะความเสี่ยง และรายงานการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง

(ค) การทบทวนกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์สำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

(ง) ฐานะเงินกองทุนของบริษัท ให้อยู่ในระดับที่มั่นคงและเพียงพอที่จะรองรับการดำเนินธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างเหมาะสม

(จ) การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและหน่วยงานบริหารความเสี่ยงให้สามารถปฏิบัติตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ และได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ

ข้อ ๓๒ ให้ผู้บริหารมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ กรอบการบริหารความเสี่ยง รวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของบริษัท

(๒) รับผิดชอบและทำให้มั่นใจว่าการรายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทมีความถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) จัดให้มีการให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยง พร้อมทั้งรับผิดชอบและทำให้มั่นใจว่าบุคลากรสามารถนำไปปฏิบัติใช้จริงในการทำงาน

ข้อ ๓๓ ให้บริษัทมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ เว้นแต่บริษัทมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินแล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ ๓๕ ได้อย่างครบถ้วน

กรณีสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานภูมิภาคตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานกำกับธุรกิจประกันภัยของประเทศนั้นกำหนด ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวสามารถเป็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของสาขาบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศได้ตามวรรคหนึ่ง โดยต้องแสดงหลักฐานเป็นที่ชัดเจนว่าคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวสามารถกำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้ได้ครบถ้วน

ให้บริษัทนำส่งมติแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง รายชื่อของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง หนังสือรับรองประวัติของกรรมการบริหารความเสี่ยงตามแบบที่สำนักงานกำหนดต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทมีมติแต่งตั้ง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และจัดส่งกฎบัตรคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่มีการเปลี่ยนแปลงกฎบัตรอย่างมีนัยสำคัญ

กรณีที่กรรมการบริหารความเสี่ยงลาออก หรือถูกถอดถอนก่อนครบวาระบริษัทต้องรายงานพร้อมแจ้งเหตุผลต่อสำนักงานเป็นลายลักษณ์อักษรภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นสภาพการเป็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๓๔ บริษัทต้องจัดให้มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยห้าคน ให้เหมาะสมกับขนาด ลักษณะ และความซับซ้อนของกิจกรรมของบริษัท ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับมติแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นกรรมการบริหารความเสี่ยง

(๒) กรรมการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยหนึ่งคนต้องเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริษัท

(๓) กรรมการบริหารความเสี่ยงรายอื่นต้องเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริษัท หรือเป็นผู้บริหารของบริษัท หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของบริษัท

ข้อ ๓๕ ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง มีหน้าที่อย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดกรอบและนโยบายการบริหารความเสี่ยงเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยต้องครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญอย่างน้อยตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑๕

(๒) ประเมินความเสี่ยงพอ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

(๓) จัดให้มีการประชุมเป็นประจำอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้งเพื่อติดตามสถานะความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงของบริษัท รวมถึงติดตามความคืบหน้าในการบริหารความเสี่ยงและให้ข้อเสนอแนะในสิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่กำหนด และรายงานให้คณะกรรมการบริษัททราบอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง

(๔) กำกับดูแลกิจกรรมโดยรวมของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง

(๕) ทำให้มั่นใจว่าบริษัทดำเนินกิจการภายใต้นโยบายการบริหารความเสี่ยง

(๖) จัดเตรียมแผนบรรเทาความเสี่ยงเพื่อรับมือกับความเสี่ยงกรณีฉุกเฉิน

ในกรณีที่จำเป็น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงอาจขอคำปรึกษาจากที่ปรึกษาภายนอกได้ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัท

ข้อ ๓๖ ให้บริษัทจัดให้มีหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการควบคุมการดำเนินงานของบริษัท (control functions) ซึ่งประกอบไปด้วย การบริหารความเสี่ยง (risk management) การดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย (compliance) งานด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย (actuarial) และการตรวจสอบภายใน (internal audit) ทั้งนี้ บริษัทอาจเลือกที่จะรวมการดูแลเรื่องดังกล่าวภายใต้หน่วยงานเดียวกัน

หรือตามรูปแบบโครงสร้างหน่วยงานที่บริษัทกำหนดก็ได้ ยกเว้นการตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระจากงานด้านอื่น

ข้อ ๓๗ หน่วยงานบริหารความเสี่ยง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือจัดให้มีการดำเนินการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และผู้บริหารในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

(๒) ระบุความเสี่ยงที่สำคัญที่บริษัทเผชิญอยู่ในปัจจุบัน และที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

(๓) ประเมิน รวบรวม และติดตาม รวมถึงช่วยให้หน่วยงานภายในบริษัทสามารถระบุ ประเมิน และบริหารความเสี่ยงของบริษัท ให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

(๔) สร้างแนวทางการประเมินลักษณะความเสี่ยงของบริษัทที่เป็นการคาดการณ์ไปข้างหน้า โดยการประเมินสภาพแวดล้อมความเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง เพื่อระบุและประเมิน ความเสี่ยง ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นได้ทันทั่วทั้ง

(๕) พิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนที่อนุมัติจากคณะกรรมการ บริษัทโดยครอบคลุมถึงกรรมการ ผู้บริหาร บุคลากรหลักในหน่วยงานตามข้อ ๓๖ และพนักงาน ในหน่วยงานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่สำคัญ (major risk-taking staff)

(๖) จัดทำการวิเคราะห์สถานการณ์และการทดสอบภาวะวิกฤตภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยง และนโยบายการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

(๗) จัดทำรายงานสถานะความเสี่ยงที่ระบุถึงความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญ และรายงานการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงเป็นลายลักษณ์อักษร และนำเสนอแก่คณะกรรมการบริษัท และผู้บริหาร รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการดำเนินงานของบริษัทอย่างสม่ำเสมอ

(๘) จัดทำเอกสารและรายงานการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกรอบการบริหารความเสี่ยง และนโยบายการบริหารความเสี่ยง ต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มั่นใจว่ามีการนำไปใช้จริง และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ

(๙) จัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท

(๑๐) ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้บริษัทสามารถดำรงภาพรวมของลักษณะความเสี่ยงที่ยอมรับได้ทั้งระดับบริษัทและระดับกลุ่มธุรกิจ

(๑๑) ประเมินตนเองในเรื่องของคุณภาพการทำงาน และติดตามการปรับปรุงใด ๆ ที่จำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานบริหารความเสี่ยง

ในกรณีที่จำเป็น หน่วยงานบริหารความเสี่ยงอาจขอคำปรึกษาจากที่ปรึกษาภายนอกได้ด้วย ค่าใช้จ่ายของบริษัท

ข้อ ๓๘ บริษัทต้องจัดให้มีหัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยง เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ และควบคุมดูแลการทำงานของหน่วยงานบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อ ๓๗ โดยบุคคลดังกล่าวต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจ ประกันภัยของบริษัท และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างสมบูรณ์

ให้บริษัทรายงานการแต่งตั้งและการสิ้นสุดการแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ต่อคณะกรรมการบริษัทหรือคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และสำนักงาน โดยการรายงานดังกล่าว ต่อสำนักงานให้ดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือสิ้นสุดการแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการรายงานการสิ้นสุดการแต่งตั้ง ให้บริษัทระบุเหตุแห่งการสิ้นสุดด้วย

ข้อ ๓๙ หัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยงต้องจัดให้มีการนำเสนอผลการบริหารความเสี่ยง ต่อคณะกรรมการ บริหารความเสี่ยงและผู้บริหารเป็นประจำอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(๑) รายงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการเปลี่ยนแปลงของลักษณะความเสี่ยงของบริษัท รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของกรอบการบริหารความเสี่ยง นโยบายบริหารความเสี่ยง และแผนธุรกิจ

(๒) แสดงหลักฐานของกระบวนการติดตามความเสี่ยงหลักจากทะเบียนความเสี่ยง

ทั้งนี้ หัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยงอาจทำหน้าที่แทนคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ในการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริษัทตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๕ (๓)

ในกรณีที่มิเหตุการณัถูกเฉินที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อกรอบการบริหาร ความเสี่ยง ให้หัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยงมีอำนาจในการรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท ได้โดยตรง

ข้อ ๔๐ หน่วยงานตรวจสอบภายใน ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ว่าด้วยการควบคุมภายในของบริษัท และให้ขยายหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อครอบคลุมเรื่องการบริหาร ความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนด นำไปใช้ และรักษาไว้ซึ่งแผนการตรวจสอบตามระดับความเสี่ยง (risk based audit plan) เพื่อตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องของกระบวนการทำงานในบริษัทกับวัฒนธรรม การบริหารความเสี่ยงของบริษัท

(๒) ติดตามและประเมิน ความเพียงพอและประสิทธิผลของนโยบาย กระบวนการทำงาน และการจัดทำเอกสาร รวมถึงการควบคุมการดำเนินงานทั้งในระดับบริษัทและระดับกลุ่มธุรกิจ

(๓) ประเมินความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องสมบูรณ์ และประสิทธิผลของ กระบวนการในการ จัดการสารสนเทศ รวมถึงวิธีการที่ใช้ในการระบุ วัดผล จำแนกประเภท และรายงานข้อมูลที่ใช้ในบริษัท

(๔) ติดตามและประเมินประสิทธิผลของหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการควบคุมการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานบริหารความเสี่ยงและหน่วยงานดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย และเปิดเผยประเด็นสำคัญที่พบให้แก่หน่วยงานดังกล่าว เพื่อให้ทำการปรับปรุงต่อไป

(๕) ประสานงานกับผู้ตรวจสอบภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบและลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรมการตรวจสอบ

(๖) ประเมินคุณภาพของการทำงานของผู้ตรวจสอบภายนอก (หากเกี่ยวข้อง)

ข้อ ๔๑ งานด้านคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องครอบคลุมถึงการประเมิน ทบทวน สนับสนุน และจัดทำข้อเสนอแนะหรือเสนอความคิดเห็นแก่บริษัทในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

(๑) ภาระผูกพันหรือหนี้สินของบริษัท โดยครอบคลุมถึงภาระผูกพันตามกรมธรรม์ประกันภัย และค่าสินไหมทดแทน รวมถึงการประเมินสำรองสำหรับความเสี่ยงด้านการเงิน

(๒) การบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความเพียงพอของสินทรัพย์ และรายได้ในอนาคตที่ครอบคลุมภาระผูกพันของบริษัทที่มีต่อผู้เอาประกันภัย และเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ รวมถึงภาระผูกพันจากกิจกรรมอื่น ๆ

(๓) นโยบายการลงทุนของบริษัทและการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ที่มีความเกี่ยวข้องกับผลตอบแทนที่ได้กำหนดไว้เพื่อสนับสนุนการจ่ายผลประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ประกันภัย

(๔) สถานะความมั่นคงทางการเงินของบริษัท การคำนวณเงินกองทุนขั้นต่ำตามกฎหมาย รวมถึงหนี้สินและภาระผูกพันของผู้เอาประกันภัย

(๕) เป้าหมายของสถานะความมั่นคงทางการเงินของบริษัท โดยการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนและการทดสอบภาวะวิกฤตภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ และการวัดผลกระทบต่อสินทรัพย์ หนี้สิน และระดับเงินกองทุนของบริษัท ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(๖) การประเมินความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับงานด้านคณิตศาสตร์ประกันภัยหรือสถานะการเงินของบริษัท

(๗) การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อผู้เอาประกันภัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรผลกำไรแก่ผู้เอาประกันภัย ชนิดมีเงินปันผล (ถ้ามี)

(๘) ความเพียงพอและความสมบูรณ์ของนโยบายการรับประกันภัย

(๙) การพัฒนา การกำหนดราคาและการประเมินความเพียงพอของแผนการประกันภัยต่อ

(๑๐) การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ประกันภัยรวมถึงการกำหนดเบี้ยประกันภัยควบคู่ไปกับการประเมินเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้สำหรับการรับประกันภัย

(๑๑) ความเพียงพอ ความแม่นยำ และคุณภาพของข้อมูล วิธีการและสมมติฐานที่ใช้ในการประเมินสำรองประกันภัย

(๑๒) การทำวิจัย การพัฒนา การตรวจสอบและการใช้แบบจำลองภายใน สำหรับการคาดการณ์ทางคณิตศาสตร์ประกันภัยหรือทางการเงิน และเพื่อการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท

(๑๓) การดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ประกันภัยและการเงินตามที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด

ข้อ ๔๒ หน่วยงานดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศว่าด้วยการควบคุมภายในของบริษัท และให้ขยายหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดให้มีการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรมซึ่งให้ความสำคัญกับการประพฤติปฏิบัติที่มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามข้อผูกพันภายในและภายนอก

(๒) ระบุ ประเมิน รายงาน และปฏิบัติตามข้อบังคับทางกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับที่สำคัญรวมถึง ภาระหน้าที่ที่มีต่อสำนักงาน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง

(๓) ทำให้มั่นใจว่าบริษัทมีการติดตามดูแลและนโยบาย กระบวนการทำงานและการควบคุมที่เหมาะสมในส่วนที่สำคัญตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ และจริยธรรม

(๔) จัดให้มีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับข้อบังคับทางกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับที่สำคัญให้แก่พนักงานในตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบสูง หรือพนักงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง

(๕) ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการรายงานที่มีชั้นความลับเพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล และให้มั่นใจว่ามีการจัดส่งรายงานที่กฎหมายกำหนด

(๖) กำกับดูแล ติดตามข้อบกพร่องและการละเมิดการปฏิบัติตามกฎระเบียบ รวมถึงทำให้มั่นใจว่ามีการดำเนินการทางวินัยอย่างเพียงพอและมีการรายงานที่จำเป็นตามเงื่อนไขของกฎหมายต่อสำนักงาน

(๗) ประเมินตนเองในเรื่องของกระบวนการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายของบริษัท และติดตามการปรับปรุงใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย

หมวด ๑๐

ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๔๓ บริษัทต้องจัดให้มีระบบสารสนเทศที่เชื่อถือได้ และมีรูปแบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับขนาด ลักษณะ และความซับซ้อนของธุรกิจ

ข้อ ๔๔ ระบบสารสนเทศของบริษัทต้องสามารถสนับสนุน ติดตามดูแล และควบคุมการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๔๕ บริษัทต้องจัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ปลอดภัย มีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของบุคลากรเฉพาะที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีระบบสำรองข้อมูลรวมทั้งระบบการกู้คืนข้อมูลในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินขึ้น รวมทั้งมีการกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและระบบสารสนเทศ

หมวด ๑๑
การรายงาน และการจัดส่งเอกสาร

ข้อ ๔๖ ให้บริษัทจัดส่งรายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาที่สำนักงานประกาศกำหนด

หมวด ๑๒
บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๗ บรรดาประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการความเสี่ยงของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ใช้อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งประกาศฉบับนี้ จนกว่าจะได้มีประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามประกาศฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒
ประสงค์ พุนธเนศ
ปลัดกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการ
คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

เอกสารแนบ ๑: ขอบเขตการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงิน (ORSA) ของบริษัทชั้นหนึ่ง ชั้นสองเอ และชั้นสองบี

ในการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของประกาศฉบับนี้ ให้บริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1) บริษัทชั้นสองเอ (Tier 2A) และบริษัทชั้นสองบี (Tier 2B) ดำเนินการดังนี้

หมวด	ข้อ	บริษัท		
		ชั้นหนึ่ง	ชั้นสองเอ	ชั้นสองบี
๑	๕	✓	✓	✓
	๖	✓	✓	✓
	๗	✓	✓	✓
	๘	✓	✓	✓
	๙	✓	✓	✓
	๑๐	✓	✓	✓
๒	๑๑	✓	✓	✓
	๑๒	✓	✓ ๑๒ (๖) ให้ระบุช่วงความ เปี่ยงเบนที่ยอมรับได้ (risk tolerance) สำหรับความเสี่ยง ด้านประกันภัย และความเสี่ยง ด้านตลาด และความเสี่ยงด้าน เครดิต เป็นอย่างน้อย	✓ ๑๒ (๖) ให้ระบุช่วงความ เปี่ยงเบนที่ยอมรับได้ (risk tolerance) สำหรับความเสี่ยง ด้านประกันภัย ความเสี่ยงด้าน ตลาด (ไม่รวมถึงความเสี่ยงด้าน การบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน) และความเสี่ยงด้านเครดิต เป็น อย่างน้อย
	๑๓	✓	✓	✓
	๑๔	✓	✓	✓ ไม่รวมถึงการบริหารสินทรัพย์ และหนี้สินตาม ๑๔ (๘)
	๑๕	✓	✓	✓
๓	๑๖	✓	✓	✓
๔	๑๗	✓	✓	✓
	๑๘	✓	✗	✗
๕	๑๙	✓	✓	✓
	๒๐	✓	✓	✗
	๒๑	✓	✓	✗
	๒๒	✓	✓	✗

หมวด	ข้อ	บริษัท		
		ชั้นหนึ่ง	ชั้นสองเอ	ชั้นสองบี
๖	๒๓	✓	✓	✓
	๒๔	✓	×	×
๗	๒๕	✓	✓	✓
	๒๖	✓	✓	✓
	๒๗	✓	✓	✓
	๒๘	✓	✓	✓
	๒๙	✓	✓	✓
๘	๓๐	✓	✓	✓
๙	๓๑	✓	✓	✓
	๓๒	✓	✓	✓
	๓๓	✓	✓	✓
	๓๔	✓	✓	✓
	๓๕	✓	✓	✓
	๓๖	✓	✓	✓
	๓๗	✓	✓	✓
	๓๘	✓	✓	✓
	๓๙	✓	✓	✓
	๔๐	✓	✓	✓
	๔๑	✓	✓	✓
	๔๒	✓	✓	✓
๑๐	๔๓	✓	✓	✓
	๔๔	✓	✓	✓
	๔๕	✓	✓	✓
๑๑	๔๖	✓	✓	✓
๑๒	๔๗	✓	✓	✓

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง ต้องดำเนินการ

× หมายถึง ไม่ต้องดำเนินการตามข้อบังคับของประกาศนี้ แต่สามารถดำเนินการได้ตามสมควรใจ

เอกสารแนบ ๒: คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรอบการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) และกระบวนการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท (ORSA)

การบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท (ORSA) มีความคล้ายคลึงกันในเชิงกระบวนการเมื่อกล่าวถึงกรอบการบริหารความเสี่ยง (risk management framework) ภายในบริษัท อย่างไรก็ตาม ทั้งสองกระบวนการมีความแตกต่างกันในเชิงของวัตถุประสงค์ในการนำกรอบการบริหารความเสี่ยงไปใช้ กล่าวคือ

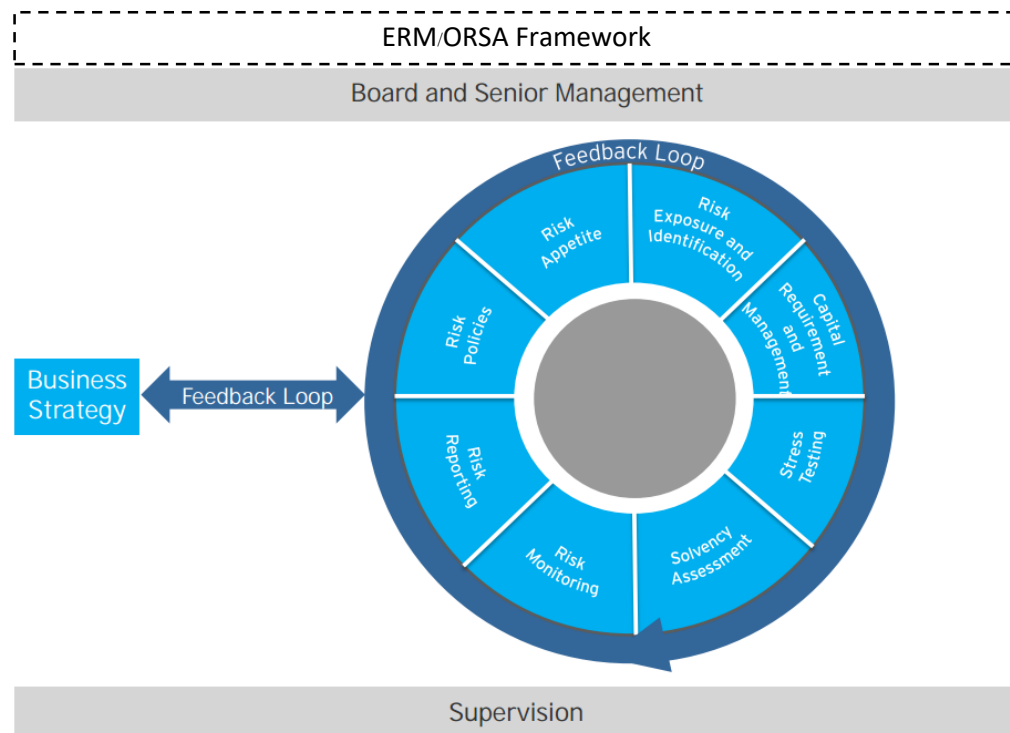
“การบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม” หมายความว่า วิธีและกระบวนการที่บริษัทใช้ในการบริหารความเสี่ยงแสวงหาโอกาสเพื่อบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการระบุ ประเมิน วัดผล ติดตาม ควบคุม และการบรรเทาความเสี่ยงที่บริษัทคาดว่าจะต้องเผชิญในอนาคต

“การประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท” หมายความว่า ชุดของกระบวนการที่บริษัทใช้เพื่อการตัดสินใจและวิเคราะห์กลยุทธ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงพอในการบริหารความเสี่ยง และสถานะความมั่นคงทางการเงิน ณ ปัจจุบันและที่คาดการณ์ไว้ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (รวมถึงสถานการณ์ภาวะวิกฤต) ด้วยการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่สำคัญรวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างการบริหารความเสี่ยง แผนกลยุทธ์ และการบริหารเงินกองทุน ซึ่งจะทำให้บริษัทมีการบริหารความเสี่ยงที่รอบคอบตลอดจนมีความเข้าใจที่ดีถึงความต้องการเงินทุนและสามารถจัดสรรเงินกองทุนให้เพียงพออยู่ตลอดเวลา

๑. กรอบการบริหารความเสี่ยง (risk management framework)

กรอบการบริหารความเสี่ยงสามารถอธิบายได้ด้วยแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๑: แผนภาพแสดงองค์ประกอบและความเชื่อมโยงของระบบการบริหารความเสี่ยง

๑.๑ กรอบการบริหารความเสี่ยงถูกออกแบบเพื่อให้การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง การควบคุมและการติดตามความเสี่ยง รวมถึงการรายงานความเสี่ยงทั้งหมดที่บริษัทเผชิญอยู่สามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพในเวลาที่เหมาะสม

๑.๒ กรอบการบริหารความเสี่ยงที่ดีต้องพิจารณาถึงความน่าจะเป็นของการเกิดความเสี่ยง ผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และระยะเวลา (time horizon) ของการเกิดความเสี่ยง

๒. กรอบการกำกับดูแลความเสี่ยง (risk governance framework)

“กรอบการกำกับดูแลความเสี่ยง” หมายความว่า กรอบการทำงานที่อธิบายถึงโครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงภายในบริษัท รวมถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องในบริษัทเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง

โครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงภายในบริษัทที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การกำกับดูแลการปฏิบัติงานแบบ 3 Lines of Defense (LoD) ตามแผนภาพที่ ๒

แผนภาพที่ ๒: แผนภาพแสดง 3 lines of defense

3 lines of defense ประกอบด้วย

๑) ผู้รับผิดชอบระดับแรก (first line of defense) คือ หน่วยธุรกิจหรือเจ้าของความเสี่ยง มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการระบุและบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการออกแบบและการดำเนินการควบคุมความเสี่ยง โดยจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง และกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำวัน

๒) ผู้รับผิดชอบระดับที่สอง (second line of defense) คือ หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หน่วยงานคณิตศาสตร์ประกันภัย และหน่วยงานดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย มีหน้าที่ติดตามการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจ รวมถึงให้คำแนะนำและดำเนินการใดๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการบริหารความเสี่ยง โดยทั่วไปหน่วยงานดังกล่าวต้องที่มีความเป็นกลาง

๓) ผู้รับผิดชอบระดับที่สาม (third line of defense) คือ หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของบริษัท โดยจะต้องเป็นอิสระจากผู้รับผิดชอบระดับอื่น

๓. การควบคุมภายใน (internal control system)

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่บริษัทจัดให้มีขึ้น และนำมาถือปฏิบัติ เพื่อสร้างความมั่นใจ และเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่าบริษัทจะบรรลุวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจของบริษัท และทำให้รายงานทางการเงินของบริษัทมีความน่าเชื่อถือ โดยการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องรวมถึงการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

กรอบการบริหารความเสี่ยงควรได้รับการสนับสนุนจากระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่

๑) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (control environment) คือ ชุดของมาตรฐาน กระบวนการ และโครงสร้างที่เป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการควบคุมภายในทั่วทั้งองค์กร

๒) การประเมินความเสี่ยง (risk assessment) คือ กระบวนการสำหรับการระบุ และประเมินความเสี่ยง อย่างเป็นประจำและสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

๓) กิจกรรมการควบคุม (control activities) คือ การดำเนินการที่จัดทำขึ้นจากนโยบาย และขั้นตอน ที่ทำให้มั่นใจว่าบริษัทมีการดำเนินการในการบรรเทาความเสี่ยงเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

๔) สารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication) คือ กระบวนการในการจัดทำ เผยแพร่ และรับข้อมูลที่สำคัญของบริษัทอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

๕) กิจกรรมการตรวจสอบ (monitoring activities) คือ การประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การประเมินผล แบบแยกส่วน หรือการประเมินผลแบบผสมผสานระหว่างสองรูปแบบ เพื่อให้มั่นใจว่าองค์ประกอบของการ ควบคุมภายในสามารถดำเนินการได้และเป็นในปัจจุบัน

๔. วงจรข้อเสนอแนะ (feedback loop)

“feedback loop” คือ กระบวนการประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงภัย (risk exposure) ที่จะนำไปสู่การทบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยงและการดำเนินการบรรเทาความเสี่ยงภายใต้ กรอบแนวทางการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) เพื่อช่วยให้อย่างมั่นใจว่าการตัดสินใจโดยคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหาร มีการติดตามและรายงานในเวลาที่เหมาะสม และช่วยให้บริษัทสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และสามารถบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยกรอบแนวทางดังกล่าวควรมีกลไกในการรวบรวม ความเสี่ยงและข้อมูลใหม่ๆ ที่มีความจำเป็นอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง และมีระบบในการระบุและติดตาม การละเมิด หรือความเป็นไปได้ในการละเมิดขีดจำกัดความเสี่ยงของบริษัท

ตัวอย่างที่ ๑ ของ feedback loop คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการลงทุนของบริษัททำการวิเคราะห์ การลงทุนในตราสารรูปแบบใหม่ซึ่งพบว่าอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงใหม่ต่อบริษัท และคาดการณ์ว่าบริษัทต้องดำรง เงินกองทุนเพิ่มเติม ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการลงทุนอาจปรึกษาประเด็นที่พบและผลการวิเคราะห์กับ หน่วยงานบริหารความเสี่ยง ก่อนเสนอแนวทางการดำเนินการและการป้องกันความเสี่ยงให้กับคณะกรรมการบริษัท เพื่อประกอบการตัดสินใจตามกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัท เมื่อบริษัทได้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการบริษัทแล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการลงทุนและหน่วยงานบริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ในการติดตาม และรายงานผลการ ดำเนินการต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารตามระยะเวลาที่เหมาะสมต่อไป

ตัวอย่างที่ ๒ ของ feedback loop คือ คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะขยายการรับ ประกันภัยประเภทใหม่ (เช่น การประกันภัยโรคร้ายแรง หรือการประกันภัยรถยนต์ เป็นต้น) หน่วยงานที่รับผิดชอบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยรับทราบถึงกลยุทธ์ทางธุรกิจ จึงเริ่มต้นการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัย

ตลอดจนทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของผลิตภัณฑ์ ความต้องการ/เป้าหมายทางธุรกิจ รวมถึงการทำกำไรของผลิตภัณฑ์ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น หลังจากพิจารณาแล้วผลปรากฏว่า บริษัทยังไม่สามารถขยายการรับประภักดิ์ประเภทใหม่ได้ในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประภักดิ์จะต้องจัดทำแผนการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร และชี้ให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงข้อพิจารณาต่างๆ เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารสามารถตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้ต่อไป

ตัวอย่างที่ ๓ ของ feedback loop คือ คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะทำประภักดิ์ต่อมากขึ้นกับบริษัทประภักดิ์กันภัยต่อรายใหม่ ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบการประภักดิ์ต่อจะต้องทำการวิเคราะห์เพื่อประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงผู้รับประภักดิ์ต่อดังกล่าวข้างต้น ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสี่ยงในการผิมนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้น และอาจส่งผลให้บริษัทมีความเสี่ยงที่จะต้องเพิ่มเงินกองทุนในอนาคต โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประภักดิ์ต่อควรหารือกับหน่วยงานบริหารความเสี่ยงเพื่อให้อย่างมั่นใจว่าผลการวิเคราะห์ได้ครอบคลุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งหมด จากนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประภักดิ์ต่อนำเสนอผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร ซึ่งอาจมีข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตที่ต้องนำไปวิเคราะห์/ตรวจสอบเพิ่มเติม เมื่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีมติให้ดำเนินการแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะต้องติดตามผลและรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารในกรณีที่มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในอนาคต

๕. นโยบายการบริหารความเสี่ยง (risk management policy)

๕.๑ การจัดทำนโยบายความเสี่ยงของแต่ละกิจกรรมหลักของบริษัทต้องมีการระบุถึงมาตรการที่ใช้ในการควบคุมความเสี่ยงแต่ละประเภทอย่างเฉพาะเจาะจง ยกตัวอย่างเช่น นโยบายการบริหารความเสี่ยงสำหรับการลงทุนของบริษัทควรประกอบด้วย กลยุทธ์การลงทุน และการกำหนดขีดจำกัดการลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภทเป็นอย่างน้อย

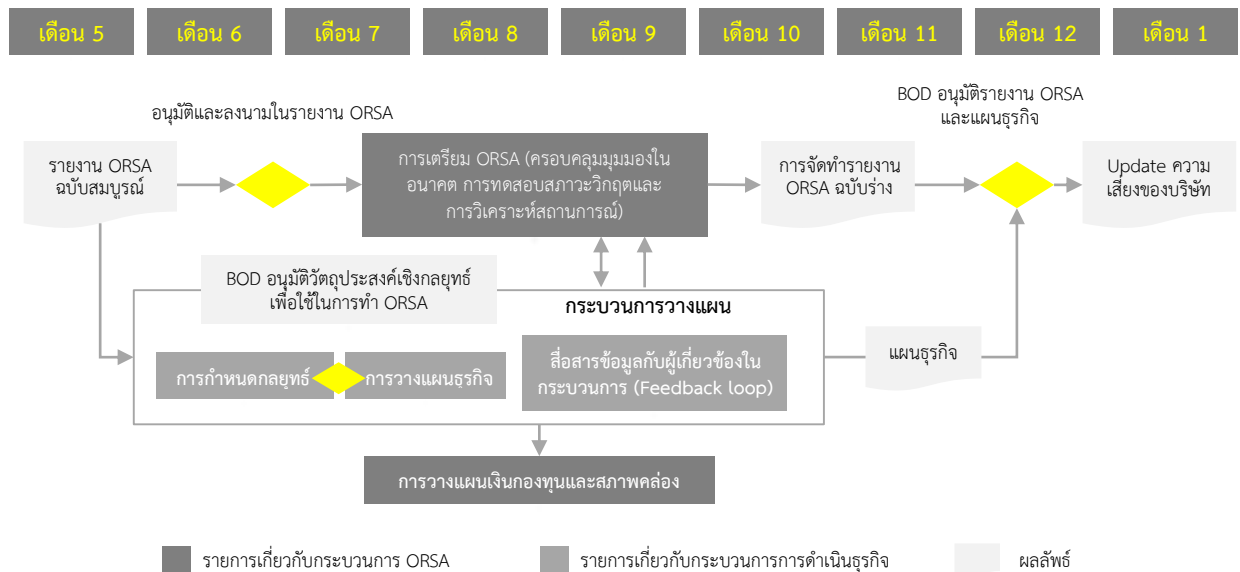
๕.๒ นโยบายการบริหารความเสี่ยงควรมีการอธิบายให้พนักงานเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการบริหารความเสี่ยงสำหรับงานภายใต้ความรับผิดชอบ ซึ่งนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่ดีจะต้องอธิบายถึงความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ตอบสนองต่อโครงสร้างการกำกับดูแลความเสี่ยงและวัฒนธรรมองค์กร

๖. ความเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน (linkage between risk, strategy and capital)

๖.๑ บริษัทควรมั่นใจว่าได้ดำเนินธุรกิจโดยมีการเชื่อมโยงระหว่างกลยุทธ์ทางธุรกิจ การบริหารความเสี่ยง และการบริหารเงินกองทุน โดยบริษัทควรคาดการณ์ความเสี่ยงเชิงคุณภาพและความเสี่ยงเชิงปริมาณที่อาจเกิดขึ้นจากแผนกลยุทธ์ ซึ่งนำมาสู่ความต้องการของเงินกองทุน เพื่อให้สามารถวางแผนการบริหารเงินกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บริษัทควรวิเคราะห์และประเมินความสามารถในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงคาดการณ์การบริหารความเสี่ยงและทรัพยากรทางการเงินภายใต้สถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อบริษัทภายในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อการจัดทำแผนธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้บริษัทสามารถตัดสินใจดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยตลาดและภาวะทางเศรษฐกิจที่ไม่คาดคิด รวมถึงนวัตกรรมใหม่ในอุตสาหกรรม และปัจจัยอื่น เช่น จำนวนประชากร กฎหมายและกฎระเบียบ ระบบสาธารณสุข และการพัฒนาด้านสังคม เป็นต้น

แผนภาพที่ ๓: แผนภาพแสดงตัวอย่างความเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน

หมายเหตุ: ตัวอย่างข้างต้นเป็นการจำลองกระบวนการในการจัดทำ ORSA ไม่ใช่ข้อบังคับที่บริษัทต้องดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ การพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน มีความแตกต่างกันตามแนวทางการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทเป็นสำคัญ

๖.๒ การบริหารความมั่นคงทางการเงินที่เชื่อมโยงกับกระบวนการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (ALM) เพื่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์

การบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (ALM) เป็นกระบวนการในการกำหนด ดำเนินการ ติดตาม และปรับปรุงกลยุทธ์และการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์และหนี้สินเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเงินในการกำหนดช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้และข้อจำกัดความเสี่ยงต่างๆ

ความเสี่ยงที่ครอบคลุมในการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินแตกต่างกันไปในแต่ละบริษัท อย่างไรก็ตาม โดยปกติจะครอบคลุมความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ ในการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินจะพิจารณาจากการจับคู่ระยะเวลาของสินทรัพย์และหนี้สิน (duration matching of asset and liability) ของบริษัทเป็นสำคัญ รวมถึงประเภทของสินทรัพย์ลงทุน กลยุทธ์การลงทุน สภาพเศรษฐกิจ และความเสี่ยงของประเภทหนี้สิน

ทั้งนี้ โดยทั่วไปเทคนิคที่ใช้ในการคำนวณระยะเวลาของกระแสเงินสดของสินทรัพย์และหนี้สินคือวิธีการ “Modified duration” ซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{Macaulay duration (years)} = \frac{\sum [\square \times \square \times \square \times \square]}{\sum [\square \times \square \times \square]}$$

$$\text{Modified duration (years)} = \text{Macaulay duration} * \square$$

โดย $\square$ = ปีของกระแสเงินสด

$\square$ = ปัจจัยการคิดลดเพื่อสะท้อนมูลค่าเงินตามเวลา

$\square \times \square$ = กระแสเงินสดของสินทรัพย์หรือหนี้สิน

๗. กรอบระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite framework)

“ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite)” หมายความว่า ระดับความเสี่ยงในภาพรวมที่บริษัทเต็มใจยอมรับเพื่อให้บรรลุภารกิจ วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายทางธุรกิจ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับวัฒนธรรมองค์กร ศักยภาพของบริษัท ความสามารถในการรับความเสี่ยง และกลยุทธ์ของบริษัท ทั้งนี้ การพิจารณาระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้สามารถทำได้ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และมักจะแสดงเป็นผลลัพธ์ของระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และ/หรือที่ยอมรับไม่ได้

“ดัชนีชี้วัดความเสี่ยง (key risk indicator)” หมายความว่า ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสถานะหรือแนวโน้มของความเสี่ยง และสามารถใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าหากมีความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นในด้านต่างๆ ในบริษัท บางกรณีอาจแสดงในรูปแบบอัตราส่วนที่สำคัญเพื่อให้ฝ่ายบริหารของบริษัทใช้เป็นตัวชี้วัดในการติดตามความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง รวมถึงโอกาสที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในอนาคต

“ทะเบียนความเสี่ยง (risk register)” หมายความว่า ตารางที่แสดงข้อมูลความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญอยู่ อย่างน้อย ได้แก่ เหตุการณ์ความเสี่ยง สาเหตุของความเสี่ยง ประเภทความเสี่ยง เจ้าของความเสี่ยง ดัชนีชี้วัดความเสี่ยง มาตรการจัดการความเสี่ยงที่ใช้ในปัจจุบัน และมาตรการติดตามความเสี่ยง

“ช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ (risk tolerance)” หมายความว่า ระดับความเสี่ยงที่กำหนดย่อยลงมาจากระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อกำหนดกรอบในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ โดยอาจกำหนดย่อยลงมาตามสายธุรกิจ ประเภทความเสี่ยง สายผลิตภัณฑ์ หรือกิจกรรมหลักตามความเหมาะสม

“ขีดจำกัดความเสี่ยง (risk limit)” หมายความว่า เกณฑ์ที่ระบุไว้สำหรับดัชนีชี้วัดความเสี่ยง โดยการกำหนดขีดจำกัดความเสี่ยงจะช่วยให้บริษัทสามารถติดตามความเสี่ยงให้อยู่ภายในช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ ขีดจำกัดความเสี่ยงสามารถกำหนดได้จากข้อมูลในอดีต กฎระเบียบข้อบังคับ และการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ

๗.๑ คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีหน้าที่กำหนดทิศทางในการจัดทำกรอบระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกรอบการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้ ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้านกลยุทธ์ที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด

๗.๒ การจัดทำกรอบระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ต้องพิจารณาถึงเรื่องต่อไปนี้

- ๑) แผนธุรกิจ และผลการทดสอบภาวะวิกฤต
- ๒) การระบุความเสี่ยงที่บริษัทเต็มใจยอมรับ และไม่เต็มใจยอมรับ
- ๓) ช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ตามความเสี่ยงที่ระบุไว้
- ๔) การใช้ดัชนีชี้วัดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ในการติดตามความเสี่ยงที่สำคัญทั้งหมด
- ๕) การสื่อสารกรอบระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

ตรงกันทั่วทั้งองค์กร

๗.๓ หากกิจกรรมใดมีความเสี่ยงเกินกว่าระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ หรือเกินกว่าช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ บริษัทจะต้องเสนอการละเมิดดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติการดำเนินการ รวมถึงพิจารณาความจำเป็นในการทบทวนระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้หรือหรือช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ของบริษัท เพื่อให้บริษัทสามารถดำเนินการที่เหมาะสมตามที่ได้รับอนุมัติต่อไป

๗.๔ บริษัทควรจัดทำดัชนีชี้วัดความเสี่ยงที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงและกลยุทธ์ทางธุรกิจ ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ของบริษัท ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) ช่วยคาดการณ์เหตุการณ์ที่เป็นไปได้ในอนาคต เพื่อให้บริษัทสามารถหลีกเลี่ยงหรือลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๒) ช่วยให้บริษัทสามารถระบุจุดอ่อนของกระบวนการควบคุมได้ดียิ่งขึ้น

๓) ช่วยให้บริษัทสามารถติดตามความเสี่ยงหลักที่เผชิญอยู่ รวมถึงทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างคณะกรรมการบริษัทและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง

๘. ความเสี่ยงภัยและการระบุความเสี่ยง (risk exposure and risk identification)

“ความเสี่ยง (risk)” หมายความว่า ความเป็นไปได้ของการเกิดความเสียหายหรือความล้มเหลวในการบรรลุเป้าหมายธุรกิจที่วางไว้ได้ซึ่งอาจมีสาเหตุจากเหตุการณ์ภายในหรือเหตุการณ์ภายนอก โดยบริษัทควรพิจารณาความเสี่ยงดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(ก) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และการนำไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของสาธารณชน

(ข) ความเสี่ยงด้านประกันภัย (insurance risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของค่าความถี่ ความรุนแรง และเวลาที่เกิดความเสียหายที่เบี่ยงเบนจากสมมติฐานที่ใช้ในการกำหนดเบี้ยประกันภัย การคำนวณสำรองประกันภัย และการพิจารณารับประกันภัย

(ค) ความเสี่ยงด้านตลาด (market risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ราคาของสินทรัพย์ที่ลงทุนราคาตราสารในตลาดเงินตลาดทุน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์

(ง) ความเสี่ยงด้านเครดิต (credit risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระที่ได้ตกลงไว้กับบริษัท รวมถึงโอกาสที่คู่สัญญาจะถูกปรับลดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิต

(จ) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่บริษัทไม่สามารถชำระหนี้สินและภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอ หรือสามารถจัดหาเงินมาชำระได้แต่ด้วยต้นทุนที่สูงเกินกว่าที่จะยอมรับได้

(ฉ) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (operational risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดี ขาดธรรมาภิบาลในองค์กร หรือขาดการควบคุมที่ดีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน บุคลากร ระบบงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความปลอดภัยของข้อมูล หรือเหตุการณ์ภายนอก

(ช) ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (reputation risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความเสียหายต่อบริษัทอันเนื่องมาจากการเสื่อมเสียชื่อเสียงเนื่องจากลูกค้า คู่ค้า ผู้ถือหุ้น และ/หรือหน่วยงานกำกับดูแล ที่มีมุมมองภาพลักษณ์ต่อบริษัทในแง่ลบ

(ซ) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อระบบหรือการปฏิบัติงานของบริษัท รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ (cyber threat)

(ฌ) ความเสี่ยงด้านมหันตภัย (catastrophe risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เหตุการณ์หนึ่ง หรือ เหตุการณ์ต่อเนื่องที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิดการจ่ายค่าสินไหมทดแทนจริงเบี่ยงเบนไปจากค่าสินไหมทดแทนที่ได้มีการคาดการณ์ไว้อย่างมาก

(ญ) ความเสี่ยงภายในกลุ่มธุรกิจ (group risk) หมายความว่ารวมถึง ความเสี่ยงที่บริษัทอาจได้รับผลกระทบเชิงลบจากเหตุการณ์ (ทั้งที่เป็นทางการเงินและที่ไม่ใช่ทางการเงิน) จากธุรกิจในกลุ่มเดียวกัน นอกจากนี้ยังรวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มธุรกิจทั้งหมดหรือบริษัทภายในกลุ่มธุรกิจซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ของธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง ซึ่งเป็นทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มธุรกิจเองหรือ เหตุการณ์ภายนอกที่กระทบต่อกลุ่มธุรกิจ

(ฎ) ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ (emerging risk) หมายความว่ารวมถึง ความเสี่ยงที่อาจเกิดใหม่เป็นความสูญเสียที่อาจไม่เคยปรากฏขึ้นหรือไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน และเป็นความเสี่ยงที่ยากต่อการประมาณการทั้งในเชิงโอกาส การเกิดและความรุนแรงในการเกิด เนื่องจากความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อม อาทิ การเมือง กฎหมาย สังคม เทคโนโลยี สภาพแวดล้อมทางกายภาพ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ

“ความเสี่ยงภัย (risk exposure)” หมายความว่า มูลค่าที่วัดจากความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์ กับผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยงนั้น ซึ่งการวิเคราะห์ความเสี่ยงภัยมักจะมีการจัดอันดับความเสี่ยงตามความน่าจะเป็นของการเกิดความเสียหาย (likelihood) และมูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น (potential loss)

๘.๑ การประเมินความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยง (interdependencies of the risks) ช่วยให้บริษัทสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของการกำกับดูแล การดำเนินธุรกิจ และการควบคุมการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังช่วยให้บริษัทออกแบบการทดสอบภาวะวิกฤต และการวิเคราะห์สถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น โดยบริษัทอาจพิจารณาความสัมพันธ์ภายในระหว่างประเภทความเสี่ยงได้ดังนี้

- ๑) ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่รุนแรง
- ๒) การกระจายความเสี่ยงภายในความเสี่ยงประเภทเดียวกัน และระหว่างประเภทความเสี่ยง
- ๓) การประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

๘.๒ สำหรับความเสี่ยงบางประเภท เช่น ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง หรือความเสี่ยงจากกลุ่มธุรกิจ บริษัทอาจไม่สามารถทำการประเมินความเสี่ยงในเชิงปริมาณได้ ดังนั้น บริษัทควรจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงเชิงคุณภาพที่เหมาะสม และควรมีรายละเอียดอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากรายละเอียดดังนี้

- ๑) คำอธิบายรายละเอียดของความเสี่ยง สาเหตุ และผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อบริษัท
- ๒) วิธีการประเมินความเสี่ยง และการวิเคราะห์สถานการณ์
- ๓) การจัดอันดับของความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยง
- ๔) รายละเอียดของวิธีในการจัดการกับความเสี่ยงที่สำคัญทั้งหมด ซึ่งรวมถึงแผนการดำเนินการของผู้บริหารในการจัดการกับความเสี่ยงที่ไม่สามารถประเมินหรือยากต่อการประเมินเป็นเชิงปริมาณ

๘.๓ บริษัทต้องมั่นใจว่าบริษัทมีการควบคุมเพื่อบรรเทาความเสี่ยงสำคัญที่ได้รับไว้อย่างเหมาะสม โดยบริษัทอาจกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและบรรเทาความเสี่ยงได้ดังนี้

- ๑) ลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยกำหนดการควบคุมภายในที่เหมาะสม
- ๒) โอนความเสี่ยงให้กับบุคคลภายนอก ผ่านการประกันภัยต่อหรือวิธีการอื่น
- ๓) หยุดหรือเปลี่ยนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ในกรณีที่ความเสี่ยงไม่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของบริษัท และไม่สามารถควบคุม จำกัด หรือโอนความเสี่ยงได้

๙. เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ (capital requirement)

การกำหนดเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้บริษัทสามารถประเมินระดับเงินกองทุนที่เหมาะสม และช่วยในการตัดสินใจว่าความเสี่ยงใดที่บริษัทสามารถยอมรับได้หรือความเสี่ยงใดที่ต้องมีการถ่ายโอนความเสี่ยงออกจากบริษัท

ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมายกับเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์คือ เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมายจะสะท้อนถึงค่าความเสี่ยงที่ประเมินบนพื้นฐานของข้อมูลอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดโดยสำนักงาน ในขณะที่เงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์จะสะท้อนถึงลักษณะความเสี่ยงและค่าความเสี่ยงของแต่ละบริษัทเป็นการเฉพาะ

๑๐. การทดสอบภาวะวิกฤต การวิเคราะห์สถานการณ์ และการวิเคราะห์ความต่อเนื่อง (stress testing, scenario analysis and continuity analysis)

“การทดสอบภาวะวิกฤต (stress testing)” หมายความว่า การวัดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่พึงประสงค์ของปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งหรือหลายปัจจัยรวมกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของบริษัท

“การวิเคราะห์สถานการณ์ (scenario test)” หมายความว่า การวิเคราะห์สถานการณ์ที่คำนึงถึงผลกระทบของสถานการณ์ที่สะท้อนถึงเหตุการณ์ในอดีต โดยนำมาวิเคราะห์ตามสถานะในปัจจุบัน การวิเคราะห์สถานการณ์อาจจัดทำโดยใช้รูปแบบสถานการณ์ต่างๆที่เป็นไปได้ (range of scenarios) ซึ่งอาจจะระบุไว้เป็นการเฉพาะเจาะจง (deterministically) หรือเป็นการกำหนดสถานการณ์แบบสุ่ม (stochastically) โดยใช้แบบจำลองเพื่อสร้างสถานการณ์ที่เป็นไปได้ เพื่อการวิเคราะห์ผลลัพธ์ในรูปแบบการแจกแจงทางสถิติ (statistical distributions)

๑๐.๑ การทดสอบภาวะวิกฤตเป็นส่วนหนึ่งของกรอบการบริหารความเสี่ยง ERM และ ORSA ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมโยงกันระหว่างระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แผนธุรกิจ และการบริหารเงินกองทุนของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทควรวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินธุรกิจโดยพิจารณาจากทรัพยากรทางการเงินและความสามารถในการดำเนินธุรกิจให้กลับสู่ภาวะปกติ และควรมีการรายงานผลการทดสอบภาวะวิกฤตต่อคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหารของบริษัทเพื่อทำการอนุมัติและกำหนดมาตรการแก้ไขสถานการณ์ภายใต้ภาวะวิกฤตอย่างเหมาะสม

๑๐.๒ ในสถานการณ์ที่อัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุนลดลงต่ำกว่าอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนภายใน บริษัทต้องนำเสนอแผนการดำเนินการไว้เป็นส่วนหนึ่งของการทดสอบภาวะวิกฤต โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๑) ให้บริษัทประเมินแผนการดำเนินการทั้งหมด รวมถึงผลกระทบทางการเงิน และทำให้มั่นใจว่าแผนการดำเนินการที่นำเสนอสำหรับการทดสอบภาวะวิกฤตและการคาดการณ์ทางธุรกิจมีความเหมาะสมเป็นไปได้

๒) แผนการดำเนินการควรระบุระยะเวลาในการดำเนินการอย่างเหมาะสม และกำหนดผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

๓) แผนการดำเนินการควรคำนึงถึงเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) การดำรงเงินกองทุนตามกฎหมาย และแหล่งที่มาของเงินทุน

๔) ควรมีการสื่อสาร ติดตามการดำเนินการ และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้รับทราบ

๑๑. การประเมินความมั่นคงทางการเงิน (solvency assessment) และการบริหารเงินกองทุน (capital management)

“การบริหารเงินกองทุน” หมายความว่า กระบวนการที่บริษัทประเมินความสามารถของบริษัทในการดำเนินธุรกิจ การบริหารความเสี่ยงและแหล่งของเงินทุนที่จำเป็นตลอดระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งยาวนานกว่าระยะเวลาที่ใช้ในการคำนวณเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมาย

๑๑.๑ บริษัทต้องมั่นใจว่าการแบ่งประเภทเงินกองทุนที่สามารถนำมาใช้ได้และการประเมินเงินกองทุนที่สามารถนำมาใช้ได้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) และเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องการเพิ่มเงินกองทุนเร่งด่วน บริษัทต้องสามารถแสดงหลักฐานต่อสำนักงานว่าบริษัทมีกลไกควบคุมเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถปฏิบัติได้จริง

๑๑.๒ ในกรณีที่บริษัทมีผลการดำเนินงานขาดทุน บริษัทอาจต้องเพิ่มทุนเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยมีเงินกองทุนเพียงพอตามที่กฎหมายกำหนดไว้และรักษาไว้ซึ่งกลยุทธ์ทางธุรกิจ อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่ควรสันนิษฐานว่า จะสามารถหาเงินกองทุนพร้อมใช้ได้เมื่อถึงเวลาที่จำเป็น ดังนั้น บริษัทจึงต้องมีการวางแผนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนไว้ล่วงหน้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารเงินกองทุน

๑๑.๓ ในกรณีที่บริษัทเป็นสมาชิกของกลุ่มธุรกิจ บริษัทต้องพิจารณาลักษณะเฉพาะและข้อจำกัดต่างๆ ของความเป็นสมาชิกในกลุ่มธุรกิจนั้นในการประเมินความมั่นคงทางการเงินและความเพียงพอของเงินกองทุน เช่น การทดแทนถ่ายโอนของเงินกองทุน (fungibility) เป็นต้น นอกจากนี้ บริษัทต้องวิเคราะห์การสนับสนุนทางการเงินจากกลุ่มธุรกิจ และความสามารถในการนำเงินกองทุนมาใช้ในสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

ทั้งนี้ กลุ่มธุรกิจ หมายความว่า บริษัทที่เข้าข่ายเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

ก) บริษัทมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ซึ่งอาจเป็นบริษัทประกันภัยหรือไม่เป็นบริษัทประกันภัยในประเทศไทยหรือต่างประเทศ

ข) บริษัทเป็นเจ้าของนิติบุคคลอื่นซึ่งอาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย และอาจมีถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยหรือต่างประเทศ

๑๒. การประเมินความถูกต้องของกรอบการบริหารความเสี่ยง (assessment on the accuracy of ORSA and ERM framework)

บริษัทต้องประเมินความถูกต้องของกรอบ ORSA และ ERM และจัดทำเอกสารที่มีรายละเอียดของเหตุผลที่มา การคำนวณ และแผนการดำเนินการ อันเป็นผลจากการประเมินกรอบการดำเนินงานเทียบกับประสบการณ์จริง ทั้งนี้ การประเมินความถูกต้องของกรอบการบริหารความเสี่ยงควรพิจารณารายละเอียดดังนี้

๑) การเปรียบเทียบประสบการณ์จริง (รวมถึงการกำหนดความเพียงพอของเงินกองทุน) กับการประมาณการในปีที่ผ่านมา

๒) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการในปัจจุบันโดยพิจารณาจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต

๓) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการในระยะเวลาที่ผ่านมาเทียบกับข้อเสนอแนะที่ระบุอยู่ในรายงาน ORSA ครั้งก่อน

๔) บทสรุปของผลการตรวจสอบภายในและภายนอกจากผู้ตรวจสอบอิสระเกี่ยวกับรายงาน ORSA (ถ้ามี)

๕) การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกระบวนการ ORSA ระหว่างปี และการวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

๖) ข้อจำกัดและความน่าเชื่อถือของกรอบ ORSA และ ERM